Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге
Башкарма комитеты
карары

№5595
30.10.2019

«2020-2022 елларга Яр Чаллы
шәһәрендә халыкны наркотизацияләүне
профилактикалау» муниципаль
программасы турында

Яр Чаллы шәһәре халкы арасында наркотизацияләүне һәм сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау эшен оештыру максатында, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ санлы Федераль закон, Россия Федерациясе Президентының 2010 елның 9 июнендәге 690 нчы Указы белән расланган 2020 елга кадәр Россия Федерациясенең наркотикларга каршы дәүләт сәясәте Стратегиясе, Татарстан Республикасының «Наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау турында» 2009 елның 29 октябрендәге 50-ТРЗ санлы Законының 22 маддәсе, Татарстан Республикасының «Татарстан Республикасында балалар сәламәтлегенә, аларның физик, интеллектуаль, психик, рухи һәм әхлакый үсешенә зыян китерүне кисәтү чаралары турында» 2010 елның 14 октябрендәге 71-ТРЗ санлы Законы, шәһәр Уставының 41 маддәсе, Башкарма комитетның «Муниципаль программаларны эшләү, тормышка ашыру һәм нәтиҗәлелеген бәяләү тәртибен раслау турында» 2017 елның 11 сентябрендәге 5326 нчы карары нигезендә

К А Р А Р Б И Р Ә М:

1. «2020-2022 елларга Яр Чаллы шәһәрендә халыкны наркотизацияләүне профилактикалау» муниципаль программасын кушымтада каралганча расларга.

2. Башкарма комитетның финанс идарәсенә «2020-2022 елларга Яр Чаллы шәһәрендә халыкны наркотизацияләүне профилактикалау» муниципаль программасында каралган чараларны финанслауны 2020 елга, 2021 һәм 2022 еллар план чорына Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджетының «Яшьләр сәясәте һәм балаларны сәламәтләндерү» 07.07 бүлегендә (бүлекчәсендә) каралган акчалар хисабына 2020 елда – 400 мең сум, 2021 елда – 400 мең сум, 2022 елда – 400 мең сум күләмендә тәэмин итәргә.

2. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Башкарма комитет Җитәкчесе урынбасары Р.М. Хәлимовка, Башкарма комитет Җитәкчесе урынбасары, финанс идарәсе башлыгы И.А. Сәгыйдуллинага йөкләргә.

Башкарма комитет
Җитәкчесе Р.Ә. Абдуллин

Башкарма комитетның
2019 елның 30 октябрендәге
5595 нче карарына
кушымта

1 бүлек. «2020-2022 елларга Яр Чаллы шәһәрендә халыкны наркотизацияләүне профилактикалау» муниципаль программасының паспорты

<table>
<tr><td>Программаның исеме</td><td colspan="5">«2020-2022 елларга Яр Чаллы шәһәрендә халыкны наркотизацияләүне профилактикалау» муниципаль программасы (алга таба – Программа)</td></tr>
<tr><td>Программаны эшләү өчен нигез (хокукый актның исеме, номеры һәм датасы)</td><td colspan="5">«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ санлы Федераль закон, Россия Федерациясе Президентының 2010 елның 9 июнендәге 690 нчы Указы белән расланган 2020 елга кадәр Россия Федерациясенең наркотикларга каршы дәүләт сәясәте Стратегиясе, Татарстан Республикасының «Наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау турында» 2009 елның 29 октябрендәге 50-ТРЗ санлы Законының 22 маддәсе, Татарстан Республикасының «Татарстан Республикасында балалар сәламәтлегенә, аларның физик, интеллектуаль, психик, рухи һәм әхлакый үсешенә зыян китерүне кисәтү чаралары турында» 2010 елның 14 октябрендәге 71-ТРЗ санлы Законы</td></tr>
<tr><td>Программаны төп эшләүчеләр</td><td colspan="5">Башкарма комитетның мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе (алга таба – мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе)</td></tr>
<tr><td>Программаны үтәүчеләр</td><td colspan="5">Башкарма комитетның мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе, Башкарма комитетның физик культура һәм спорт идарәсе, Башкарма комитетның мәдәният идарәсе</td></tr>
<tr><td>Программаның максаты</td><td colspan="5">Сәламәт яшәү стилен формалаштыруга юнәлдерелгән комплекслы чаралар системасын, Яр Чаллы шәһәре халкы арасында психоактив матдәләр куллану һәм таратуга комачаулаучы үз-үзеңне тоту стратегияләрен һәм шәхес ресурсларын булдыру</td></tr>
<tr><td>Программаның бурычлары</td><td colspan="5">1. Халыкта наркотиклар куллануга тискәре караш һәм сәламәт яшәү рәвешен алып баруга мотивация формалаштыру.
2. Шәһәр халкы арасында наркоманияне профилактикалауга мәгълүмат-пропаганда ярдәме күрсәтүне тәэмин итү.
3. Халыкның төрле максатчан төркемнәре өчен наркотикларга каршы профилактика чаралары оештыру һәм үткәрү.</td></tr>
<tr><td>Программаны тормышка ашыру сроклары һәм этаплары</td><td colspan="5">2020-2022 еллар</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Еллар буенча бүлеп, Программаны финанслау күләме һәм чыганаклары</td><td rowspan="2">Финанслау чыганаклары</td><td colspan="4">Программаны тормышка ашыру еллары</td></tr>
<tr><td>2020 ел (мең сум)</td><td>2021 ел (мең сум)</td><td>2022 ел (мең сум)</td><td>Тормышка ашыру чорында барлыгы</td></tr>
</table>

	Муниципаль бюджет	400	400	400	1200
	Федераль бюджет	-	-	-	-
	Республика бюджеты	-	-	-	-
	Башка чыганаклар	-	-	-	-
	Барлыгы	400	400	400	1200
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтиҗәләре һәм нәтиҗәлелек күрсәткечләре	2022 елга чараларны тормышка ашыру хисабына программа буенча профилактика чараларына җәлеп ителгән 14 яшьтән 30 яшькә кадәрге яшүсмерләр һәм яшьләр өлешен әлеге яшь төркеменең гомуми санынннан 76,5% ка кадәр арттыру планлаштырыла				
Программаның үтәлешен контрольдә тотуны оештыру системасы	Программаның үтәлешенә гомуми контрольне Башкарма комитетның мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе гамәлгә ашыра				

2 бүлек. Проблеманың эчтәлеге һәм аны программа методы белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Заманча социаль-икътисадый шартларда наркоманияне профилактикалау халык сәламәтлегенә карата дәүләт социаль сәясәтенең төп юнәлешләренең берсе булып тора.

Наркомания таралуны кисәтүгә юнәлдерелгән күп кенә чараларны тормышка ашыру нәтиҗәсендә уңай якка үзгәрешләр булды.

2019 елның 1 сентябренә Яр Чаллы наркология диспансерының рәсми мәгълүматлары буенча «наркотик чараларга бәйлелек синдромы» (наркомания) диагнозы белән диспансер исәбендә 1880 кеше (2018 елда – 1904, 2017 елда – 1974 кеше) тора, 2019 елның 1 сентябренә профилактик күзәтүдә наркотик чараларны күп кулланучы 1644 кеше (2018 елда – 1679 кеше, 2017 елда-1799 кеше) тора.

2019 елның 1 сентябренә наркотикка бәйлеләр структурасы түбәндәгечә:

– 20 яшькә кадәрге затлар өлеше - исәптә торучылар сынының 1,3% (45 кеше), 2018 елда – 1% (17 кеше) тәшкил итә; иң эшкә яраклы яшь саналган 20 яшьтән 40 яшькә кадәр - 65,4% (2305 кеше), 2018 елда - 62% (1176 кеше) тәшкил итә һәм 40 яшьтән зуррак - якынча 33,3% (1174 кеше), 2018 елда - 37% (711 кеше). Наркомания белән авырып, исәптә торучыларның 60% - эшсез, 40% - эшчеләр һәм хезмәткәрләр.

2019 елның 1 сентябренә беренче тапкыр диспансер исәбенә - 13 кеше, профилактик исәпкә - 7127 кеше куелган.

2019 елның 1 сентябренә Яр Чаллы шәһәре буенча наркомания таралу күрсәткече – 352 кеше, 2018 елда 100 мең кешегә 357,5 кеше тәшкил итте.

Шуның белән беррәттән, Яр Чаллы шәһәрендә наркотикларның легаль булмаган базарын интенсив структур үзгәртеп кору бара. Беренчедән, синтетик наркотиклар элекке традицион марихуана, опий һәм героинны кысрыклап чыгара. Икенчедән, наркотиклар сату схемалары үзгәрә. Җинаятьчел эшчәнлеккә белем дәрәҗәсе югары булган һәм белемнәрен яшерен лабораторияләрдә синтетик наркотиклар җитештерү өчен генә түгел, аларны сатуның законсыз схемаларын оештыру өчен дә кулланучы махсус белемнәре булган затлар җәлеп ителә.

ТР буенча Эчке эшләр министрлыгының мәгълүмат үзәге мәгълүматларына караганда, соңгы 10 елда наркотиклар белән бәйле теркәлгән җинаятьләр саны берничә тапкыр арткан. Әмма, экспертларның күпчелеге фикеренчә, бу цифрлар реаль криминоген

хәлне чагылдырмый, чөнки мондый җинаятьләрнең 10-15 проценттан артмаган өлеше генә ачыклана.

Бу – җинаятьчелек мохите оешуның көчәюенә, ә бу өлкәдә җинаятьләр һәм хокук бозуларның массакүләм характер алуына бәйле. Шул ук вакытта полициянең махсус оператив бүлекчәләре хезмәткәрләре җинаятьчел «профессионализм»ның тиз һәм тайпылышсыз үсеше һәм наркотик сатучыларның оешканлыгы, шулай ук балигъ булмаганнарны наркотик матдәләр сатуга җәлеп итүнең куркыныч тенденциясен билгеләп үтә.

2018 елда шәһәр яшьләре арасында үткәрелгән сораштырулар нәтиҗәләре буенча түбәндәге закончалык ачыклана: наркотик кулланганда катнашкан яшьләр саны наркотик куллану фактын таныган яшьләр саныннан ике тапкыр күбрәк. Шуңа бәйле рәвештә, яшүсмерләр һәм яшьләрнең наркотик культурасы белән зарарлану куркынычы бик югары булып кала, дип фаразларга мөмкин.

Наркомания таралу сәбәпләренә яшьләр түбәндәгеләрне кертә: җәмгыятьнең мораль деградациясе – 46,6%, тормыштан канәгатьсезлек, социаль уңышсызлык – 45%, наркобизнесның йогынтысы, наркотикларны сатып алу мөмкинлеге – 35,6%; яшьләрнең 40% ка якыны наркотик исерек хәлдәге кеше белән очрашкан (респондентларның 8% бу сорауга җавап бирә алмаган). Бу – яшьләрнең наркотик исерү билгеләрен яхшы белүләрен һәм аны башка халәтләрдән (алкоголь, начар хис итү) аера алуын дәлилли.

Наркотик матдәләрнең төрле төрләрен сатып алу урыннары буенча күрсәткечләр үзгәрде:

- урамда – респондентлар 2018 елда – 40%, 2017 елда – 36%;
- күңел ачу клубында – респондентлар 2018 елда – 34%, 2017 елда – 37%%;
- интернет аша – респондентлар 2018 елда – 30%, 2017 елда – 27%%.

Гомумән, сораштыруда катнашучыларның 41 % ына наркотик матдәләр кулланган, саклаган һәм саткан өчен Россия Федерациясендә закон җаваплылыгы билгеле, 47% ына – яхшы билгеле, 8,3% ына – аз билгеле, 3,6% ына – бөтенләй билгеле түгел.

Сораштыруда катнашучылар наркоманияне профилактикалау буенча иң нәтиҗәле чаралар дип психолог эшен (40%), белем бирү оешмаларында лекцияләр һәм әңгәмәләр (33%), танылган кешеләрнең, медикларның, наркоконтроль, полиция хезмәткәрләренең массакүләм мәгълүмат чараларында чыгыш ясавын (29%) саный.

Наркотизацияләү проблемасы наркотик чаралар һәм психотроп матдәләр булудан гына түгел, ә яшьләрнең, үз сәламәтлекләре турында уйламыйча, рәхәтлек алу өчен, аларны кулланырга әзер булуыннан да гыйбарәт. Шуңа күрә башка юнәлештә дә эшләү мөһим – наркотикларга ихтыяҗны киметү. Наркоситуацияне савыктыру барлык профилактика субъектларының җайга салынган, килешенгән эше нәтиҗәсендә генә мөмкин.

Бүгенге җәмгыятьтә наркотизация һәм наркоҗинаять проблемасы кешелекнең бөтен куркынычсызлык дәрәҗәләренә – конкрет индивидуаль сәламәтлектән алып, бөтен җәмгыять куркынычсызлыгына һәм социаль иминлегенә кагылуына беркемнең дә шиге юк.

Бүгенге көндә Татарстан Республикасында да, аерым алганда, шәһәребездә дә барлыкка килгән ситуацияне анализлау наркотик чараларның һәм психотроп матдәләрнең законсыз әйләнеше һәм законсыз кулланылышы өлкәсендәге тискәре тенденцияләрнең саклануын күрсәтә, бу исә халык сәламәтлегенә, икътисадка, хокук тәртибенә, шулай ук шәһәр халкы иминлегенә җитди куркыныч тудыра.

Шәһәрдә халыкны наркотизацияләү проблемасы актуаль булып кала һәм үзенә аеруча игътибар таләп итә.

Профилактика эшенең нәтиҗәлелеген арттыру максатында түбәндәгеләрне башкарырга кирәк:

- ял һәм мәшгульлекне, һөнәри юнәлеш бирү һәм эшкә урнаштыруны, физкультура-спорт чараларын, патриотик тәрбия бирүне, социаль әһәмияткә ия социаль проектларны

һәм программаларны, үз вакытында һәм адреслы социаль-психологик ярдәм күрсәтүне оештыру буенча яшүсмерләргә һәм яшьләргә шартлар тудырырга;

- балаларны һәм яшүсмерләрне наркотизацияләүне профилактикалау мәсьәләләрендә гаиләнең ролен арттырырга;

- иҗтимагый аңда, барыннан да элек, сәламәт яшәү рәвешен алып баруга юнәлдерелгән кыйммәтләр системасын формалаштырырга;

- наркотизацияләүне профилактикалау өлкәсендә ведомствоара хезмәттәшлекне, дәүләт органнары һәм иҗтимагый берләшмәләр белән эшчәнлекне координацияләүне гамәлгә ашырырга.

Әлеге Программа кысаларында наркомания таралуга каршы торуның, профилактика эшенең формаларын һәм методларын камилләштерүнең нәтиҗәле чараларын тормышка ашыруны дәвам итү планлаштырыла.

3 бүлек. Тормышка ашыру срокларын күрсәтеп, Программаның төп максатлары, бурычлары

Программаны тормышка ашыру өч елга исәпләнгән: 2020-2022 елларга.

Программаның максаты – сәламәт яшәү стилен формалаштыруга юнәлдерелгән комплекслы чаралар системасын, Яр Чаллы шәһәре халкы арасында психоактив матдәләр куллану һәм таратуга комачаулаучы үз-үзеңне тоту стратегияләрен һәм шәхес ресурсларын булдыру.

Программаның бурычлары:

1) халыкта наркотиклар куллануга тискәре караш һәм сәламәт яшәү рәвешен алып баруга мотивация формалаштыру;

2) шәһәр халкы арасында наркоманияне профилактикалауга мәгълүмат-пропаганда ярдәме күрсәтүне тәэмин итү;

3) халыкның төрле максатчан төркемнәре өчен наркотикларга каршы профилактика чаралары оештыру һәм үткәрү.

4 бүлек. Программа чараларының исемлеге һәм кыскача тасвирламасы

Программа чаралары наркоманияне комплекслы профилактикалау, шулай ук наркотикларның законсыз әйләнешенә каршы тору өлкәсендә ведомствоара хезмәттәшлек принциплары һәм төп өлешләре нигезендә билгеләнде.

Программа чаралары системасы түбәндәге юнәлешләр буенча эшләрне үз эченә ала:

1) программа эшчәнлеген оештыру-методик яктан тәэмин итү;

2) закон һәм башка норматив хокукый актларны тормышка ашыруны тәэмин итү;

3) муниципаль учреждениеләр һәм оешмаларның наркотизацияләүне профилактикалау системасы эшчәнлеген координацияләү;

4) шәһәр халкы арасында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау формаларын һәм методларын камилләштерү;

5) наркотикларга каршы көрәштә массакүләм мәгълүмат чараларыннан, иҗтимагый һәм дини оешмалардан файдалану;

6) халыкны наркотизацияләүне профилактикалауга юнәлдерелгән чараларны тормышка ашыру буенча кадрлар белән тәэмин итү.

Программаны тормышка ашыру механизмы – шәһәр халкы тарафыннан наркотик һәм психоактив матдәләр куллануны киметүне тәэмин итүче чараларны эзлекле рәвештә гамәлгә ашыру.

Тормышка ашыру механизмы түбәндәгеләрне күздә тота:

1) наркоманияне профилактикалау өлкәсендә бер тапкыр үткәрелә торган чаралардан озак сроклы проектларга күчүне тәэмин итү;

2) наркотизацияләүне беренчел профилактикалау һәм савыгып килүче наркотикка бәйлеләрне социаль адаптацияләү өлкәсендә эшләүче муниципаль структуралар, яшьләр иҗтимагый оешмалары эшчәнлеген активлаштыру аша наркомания, иртә алкоголизм һәм тәмәке тарту проблемасын хәл итүгә комплекслы якын килүне тәэмин итү;

3) җирле үзидарә органнары, коммерцияле булмаган оешмалар арасында наркоманияне профилактикалау һәм наркотикка бәйлеләргә ярдәм күрсәтү өлкәсендә хезмәттәшлекне үстерү;

4) төрле максатчан төркемнәр арасында куркынычсыз яшәү күнекмәләрен үстерү принципларына нигезләнгән профилактика программаларын кертү;

5) яшьләрнең аеруча тиз бирешүчән вәкилләре өчен муниципаль хезмәтләр сыйфатын күтәрү;

6) региональара оешмалар белән партнерлык элемтәләрен җайга салуда ярдәм күрсәтү, наркотизацияләүне профилактикалау буенча социаль инициативалар өлкәсендә тәҗрибә уртаклашу;

7) шәһәр оешмаларында һәм учреждениеләрендә наркоситуация мониторингын үткәрү һәм профилактика эшен оештыру аша наркотикларга каршы максатчан эшнең уңышлы тәҗрибәсен гомумиләштерү һәм тарату, ирешелгән нәтиҗәләрне өзлексез анализлау механизмын эшләү һәм гамәлгә кертү;

8) наркотик чараларны күп куллануга каршы тору проблемалары буенча хокукый базаны формалаштыру һәм яңарту;

9) педагогик кадрларны һәм яшьләр белән эшләүче белгечләрне, профилактика технологияләренә һәм наркотик матдәләр кулланучы затларны иртә ачыклау методларына өйрәтү.

Программа чараларын тормышка ашыру өчен башкаручылар, эшләрнең составы һәм эзлеклелеге, башкару сроклары һәм җаваплы затлар, шулай ук эшчәнлекнең нәтиҗәлелеген бәяләү буенча контроль чаралар (Программага 1 нче, 2 нче кушымталар) билгеләнгән.

Яр Чаллы шәһәрендә наркотикларга каршы профилактика эшен координацияләүне наркотикларга каршы комиссия гамәлгә ашыра. Ел саен киметдә кварталга бер тапкыр комиссия утырышлары уза, аларда шәһәрдә халыкны наркотизацияләүне профилактикалау проблемалары буенча мәсьәләләр карала.

Каралган мәсьәләләр буенча тиешле карарлар кабул ителә һәм аларның үтәлешен контрольдә тоту алып барыла.

5 бүлек. Программаны ресурслар белән тәэмин итү

2020-2022 елларга Программаны финанслау күләме 1200 мең сум тәшкил итә.

Программаны финанслау чыганагы булып Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты тора.

Чаллы шәһәре муниципаль берәмлегенең бюджет акчалары:

Чор өчен барлыгы 1200 мең сум, шул исәптән Программаны тормышка ашыру еллары буенча:

2020 елда – 400 мең сум, 2021 елда – 400 мең сум, 2022 елда – 400 мең сум.

6 бүлек. Программаны тормышка ашыруның нәтиҗәлелеген билгеләргә мөмкинлек бирә торган индикаторлар:

Т/с	Индикаторның исеме	Исәпләү формуласы	Чыганак
1.	Программа буенча профилактика чараларына җәлеп ителгән 14 яшьтән 30 яшькә кадәрге яшүсмерләр һәм яшьләр өлеше,	$C = \frac{C1 \times 100\%}{C2}$ монда,	Күрсәтелгән максатчан төркем өчен үткәрелгән профилактика

	әлеге яшь төркеменең гомуми санынннан: 2019 ел – 67,5% 2020 ел – 76,5%, 2021 ел – 76,5%, 2022 ел – 76,5%	С1 – профилактика чараларына җәлеп ителгән яшьләр саны; С2 – 14 яшьтән 30 яшькә кадәрге яшьләрнең гомуми саны (агымдагы елга статистика мәгълүматлары буенча)	чаралары турында идарәләрнең аналитик хисаплары, Яр Чаллы шәһәре статистика бүлеге

7 бүлек. Программаны тормышка ашыру нәтиҗәлелеген бәяләү

Программаны тормышка ашыру нәтиҗәләре көтелгән ахыргы нәтиҗәләргә ирешү буенча бәяләнә:

1) наркотик матдәләр кулланучы затлар саны арту динамикасын киметү;

2) дәвалау-реабилитация ярдәме өчен, наркотик матдәләргә бәйле затларның Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгының «Республика наркология диспансеры» дәүләт сәламәтлек саклау учреждениесенең филиалы – «Яр Чаллы наркология диспансеры»на мөрәҗәгать итүләрен арттыру;

3) наркотик матдәләрне күп кулланучы затларга медицина-социаль-реабилитация ярдәме күрсәтү нәтиҗәлелеген арттыру;

4) наркотизацияләү проблемасы һәм беренче пробаларны кисәтү чаралары буенча халыкның төрле төркемнәренең мәгълүмат кырын киңәйтү.

Башкарма комитет Аппараты Җитәкчесе
вазыйфаларын башкаручы Н.И. Галиева

«2020-2022 елларга
Яр Чаллы шәһәрендә халыкны
наркотизацияләүне профилактикалау»
муниципаль программасына
1 нче кушымта

«2020-2022 елларга Яр Чаллы шәһәрендә халыкны наркотизацияләүне профилактикалау» муниципаль программасының максатлары, бурычлары, нәтиҗәләрен бәяләү индикаторлары һәм чаралар буенча финанслау

Т/с	Төп чараларның исеме	Башкаручылар	Төп чараларны үтәү сроклары	Ахыргы нәтиҗәләрне бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикаторларның зурлыгы				Финанслау (мең сум)			
					2019 ел база	2020 ел	2021 ел	2022 ел	2019 ел база	2020 ел мең сум	2021 ел мең сум	2022 ел мең сум
Программаның максаты: Сәламәт яшәү стилен формалаштыруга юнәлдерелгән комплекслы чаралар системасын, Яр Чаллы шәһәре халкы арасында психоактив матдәләр куллану һәм таратуга комачаулаучы үз-үзеңне тоту стратегияләрен һәм шәхес ресурсларын булдыру									Муниципаль бюджет			
Программа буенча профилактика чараларына җәлеп ителгән 14 яшьтән 30 яшькә кадәрге яшүсмерләр һәм яшьләр өлеше, әлеге яшь төркеменең гомуми саныннан, процент, %					67,5	76,5	76,5	76,5	-		-	-
1 бурыч. Шәһәр халкы арасында наркоманияне профилактикалауга мәгълүмат-пропаганда ярдәме күрсәтүне тәэмин итү.												

1.	«СФЕРА» мәгълүмати-медиа киңлеге» проектын тормышка ашыру	Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе «Диалог» психологик-педагогик ярдәм үзәге» МБУ	Ел саен	Мәгълүмати материаллар саны, берәмлек	1000	2000	2000	2000	60	50	50	50
2 бурыч. Халыкның төрле максатчан төркемнәре өчен наркотикларга каршы профилактика чаралары оештыру һәм үткәрү												
2.	«Максималь дәрәҗә» шәхси стратегияләр коучы» проектын тормышка ашыру (яшүсмерләр һәм яшьләр өчен психологик профилактика чаралары үткәрү)	Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе «Диалог» психологик-педагогик ярдәм үзәге» МБУ	Ел саен	Оештырылган һәм үткәрелгән чаралар саны, берәмлек	-	10	10	10	-	40	40	40
				Чараларда ктнашкан яшьләр саны, кеше	-	200	200	200	-	-	-	-
3.	«Тормыш ритмында» наркотикларга каршы профилактика чаралары шәһәр конкурсы» үткәрү	Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе «Диалог» психологик-педагогик ярдәм үзәге» МБУ	Ел саен	Конкурс кысаларында үткәрелгән профилактика чараларының саны, берәмлек	15	15	15	15	50	50	50	50

4.	«#СКРИН» наркотикларга каршы платформа» яшьләр активлыгы шәһәр конкурсын үткәрү	Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе «Диалог» психологик-педагогик ярдәм үзәге» МБУ	Ел саен	Конкурс кысаларында үткәрелгән профилактика чараларының саны, берәмлек	-	10	10	10	-	40	40	40
				Чараларда, конкурста катнашкан яшьләр саны, кеше	-	100	100	100	-	-	-	-
5.	«YOUность» психология клубы» яшүсмерләр өчен психологик-педагогик профилактика чараларын тормышка ашыру	Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе «Диалог» психологик-педагогик ярдәм үзәге» МБУ	Ел саен	Үткәрелгән чаралар саны, берәмлек	-	10	10	10	-	20	20	20
				Чараларда катнашкан яшьләр саны, кеше	-	100	100	100	-	-	-	-
6.	Иҗтимагый оешмалар арасында спартиан уеннары	Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе «Орион» ЯҮ» МАУ	Ел саен	Үткәрелгән уеннар саны, берәмлек	-	5	5	5	-	25	25	25

7.	«Dance & health» («БИЮ ҺӘМ СӘЛАМӘТЛЕК») командалары арасында фестиваль-конкурс	Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе «Шатлык» ЯҮ» МАУ	Ел саен	Фестивальдә катнашкан яшьләр саны, кеше	-	120	120	120	-	30	30	30
8.	Эшләүче яшьләрнең шәһәр спартакиадасы	Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе «Заман» ЯҮ» МАУ	Ел саен	Катнашкан оешмалар саны	-	30	30	30	-	20	20	20
9.	Яшәү урыны буенча учреждениеләр арасында наркотикларга каршы «Яшүсмерләр клублары - «Сәламәт Яшәү Рәвеше!» территориясе» конкурсы	Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе «Яшүсмер» ЯЯКҮ» МАУ	Ел саен	Катнашкан клублар саны	-	15	15	15	-	35	35	35
10.	Яшүсмерләр-яшьләр клублары «Яшүсмер» ЯЯКҮ» МАУ арасында «Мин тормышны сайлыйм!» гаилә сәламәтлек рецептлары конкурсы	Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе «Нур» ЯҮ» МАУ	Ел саен	Катнашкан клублар саны	-	15	15	15	-	30	30	30
11.	«Сәламәт принцип» профилактика чаралары комплексы	Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе «Нур» ЯҮ» МАУ	Ел саен	Чаралар саны, берәмлек	-	8	8	8	-	30	30	30

12.	Һөнәри һәм югары белем бирү мәгариф оешмаларында «Яшьләр сәламәт яшәү рәвеше яклы» акциясе үткәрү	Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе «Нур» ЯҮ» МАУ	Ел саен	Чаралар саны, берәмлек	-	10	10	10		30	30	30
Барлыгы:									200	400	400	400

«2020-2022 елларга
Яр Чаллы шәһәрендә халыкны
наркотизацияләүне профилактикалау»
муниципаль программасына
2 нче кушымта

Программа чаралары

Т/с	Программа чараларының исеме	Финанслау чыганаклары	Программа чараларын башкаручылар	Көтелгән нәтиҗә
I. Программа буенча эшчәнлекне оештыру-методик яктан тәэмин итү				
1.	Наркотикка бәйлелек проблемалары һәм сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру буенча ата-аналар өчен мәгълүмати-агарту чаралары үткәрү	Финанслау каралмаган, әлеге чара оештыру характерына ия	Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе	Гаилә мөнәсәбәтләренең нәтиҗәле модельләре белән бәйле проблемалар буенча ата-аналарның белемнәрен арттыру, сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруда ата-аналар һәм балалар арасындагы мөнәсәбәтләрне үстерү
2.	Яшьләр сәясәте оешмаларында профилактика эшләре оештыру буенча яшьләр белән эшләүче белгечләр өчен укыту семинарлары үткәрү	Финанслау каралмаган, әлеге чара оештыру характерына ия	Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе	Яшьләр мохитендә наркоманияне профилактикалау буенча фәнни-нигезле программалар, заманча эш формалары һәм методлары кертү
3.	«Үзәкләштерелгән китапханәләр системасы» муниципаль бюджет учреждениесе базасында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау буенча махсуслаштырылган әдәбият фондын формалаштыруны дәвам итү	Финанслау каралмаган, әлеге чара оештыру характерына ия	Бакшкарма комитетның мәдәният идарәсе	Мәдәният учреждениеләрендә методика базасы булдыру, наркотизацияләүне профилактикалауга яңа технологияләр кертү
4.	Барлык типтагы белем бирү оешмаларында укучылар өчен әхлак һәм сәламәтлек буенча кинолекторийларны,	Финанслау каралмаган, әлеге чара оештыру характерына ия	Бакшкарма комитетның мәдәният	Яшүсмерләрдә һәм яшьләрдә наркотик матдәләр куллануга карата тискәре караш тәрбияләү

	киноәңгәмәләрне үз эченә алган наркомания проблемалары буенча кинолар күрсәтү (шул исәптән психологларны, табиб-наркологларны һ.б. чакырып)		идарәсе, Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе	
5.	Халыкның дифференциацияләнгән төркемнәре һәм белгечләр өчен наркотизацияләүне профилактикалау проблемалары буенча конференцияләр, конкурслар, түгәрәк өстәлләр оештыру һәм үткәрү	Финанслау каралмаган, әлеге чара оештыру характерына ия	Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе	Наркоманияне профилактикалауның заманча технологияләрен һәм ысулларын өйрәнү һәм тарату, тәҗрибә алмашу, халыкның дифференциацияләнгән төркемнәре арасында профилактика эше оештыруда нәтиҗәле чаралар эшләү һәм кабул итү
6.	«Яшьләр ышаныч телефоны» экстрен психологик ярдәм үзәге» МБУ телефон линиясенә бәйлелек проблемалары буенча мөрәҗәгатьләр мониторингы	Финанслау каралмаган, әлеге чара оештыру характерына ия	Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе	Телефон мөрәҗәгате буенча халыкка махсуслаштырылган экстрен ярдәм күрсәтү. Наркотикка бәйлеләргә ярдәм күрсәтүче хезмәтләр турында халыкка мәгълүмат бирү
	II. Закон һәм башка норматив хокукый актларны гамәлгә ашыруны тәэмин итү			
7.	«Гражданнарның сәламәтлеген әйләнә-тирә тәмәке төтене йогынтысыннан һәм тәмәке куллану нәтиҗәләреннән саклау турында» 2013 елның 23 февралендәге 15-ФЗ санлы Федераль законны үтәү йөзеннән: - тәмәке тартуның зыяны турында белемнәрне массакүләм мәгълүмат чараларында даими рәвештә пропагандалау; - белем бирү программаларына тәмәке тартуның кеше организмына йогынтысын өйрәнүгә кагылышлы бүлекләрне кертү	Финанслау каралмаган, әлеге чара оештыру характерына ия	Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе	Әйләнә-тирә тәмәке төтене йогынтысын булдырмауга һәм яшьләр арасында тәмәке куллануны киметүгә юнәлдерелгән чараларны тормышка ашыру
8.	Яшүсмерләр һәм яшьләр тарафыннан төрле төрдәге психоактив матдәләр куллану проблемалары буенча белем бирү оешмаларының педагогик хезмәткәрләре, педагог-психологлары өчен мәгълүмати-методик семинар-практикумнар уздыру	Финанслау каралмаган, әлеге чара оештыру характерына ия	Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе	Белем бирү оешмаларында психоактив матдәләр куллануны профилактикалау буенча яшүсмерләр белән эшләү күнекмәләренә өйрәтү

9.	«Студентлар һәм укучы яшьләр арасында социаль-тискәре күренешләрне профилактикалау формасы буларак, шәһәрнең югары һәм һөнәри белем оешмаларында социаль-психологик хезмәтләр эшен оештыру» ведомствоара хезмәттәшлек программасын тормышка ашыруны дәвам итү	Финанслау каралмаган, әлеге чара оештыру характерына ия	Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе	Шәһәрнең югары һәм һөнәри белем бирү мәгариф оешмаларында укучылар һәм студентлар арасында социаль-тискәре күренешләрне профилактикалау буенча психологик хезмәтләр эшчәнлеген оештыруда бердәм принципиаль алымнарның үтәлешен тәэмин итү
III. Шәһәр халкы арасында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау формаларын һәм методларын камилләштерү				
10.	Яшьләрне һәм балигъ булмаганнарны иҗади берләшмәләргә, спорт секцияләренә, хезмәт эшчәнлегенә, социаль әһәмияткә ия эшчәнлеккә җәлеп итү эшен дәвам итү	Финанслау каралмаган, әлеге чара оештыру характерына ия	Башкарма комитетның физик культура һәм спорт идарәсе, Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе, Башкарма комитетның мәдәният идарәсе	Яшүсмерләрнең һәм яшьләрнең мәшгульлеген һәм буш вакытларын тәэмин итү
11.	Шәһәр халкы өчен массакүләм спорт чаралары оештыру һәм үткәрү	Финанслау каралмаган, әлеге чара оештыру характерына ия	Башкарма комитетның физик культура һәм спорт идарәсе	Сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау, физик культура һәм спорт белән шөгыльләнүче шәһәр халкы санын арттыру
12.	Түбәндәгеләр арасында Спартакиада үткәрү: - шәһәр студентлары; - балалар һәм яшүсмерләр клублары; - иҗтимагый оешмалар	Финанслау каралмаган, әлеге чара оештыру характерына ия	Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе	Балаларны һәм яшьләрне физик культура һәм спорт белән системалы шөгыльләнүгә җәлеп итү өчен шартлар тудыру
13.	Яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру буенча «Минем дөньям» программасын тормышка ашыру	Финанслау каралмаган, әлеге чара оештыру характерына ия	Башкарма комитетның мәдәният идарәсе	Сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау, яшьләргә психоактив матдәләр куллану нәтиҗәләре турында мәгълүмат бирү

IV. Наркоманияне профилактикалауга һәм сәламәт яшәү рәвеше стандартларын формалаштыруга юнәлдерелгән чараларны тормышка ашыру				
14.	Наркотикларга каршы профилактика проектларын һәм программаларын, сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру, позитив тормыш кыйммәтләрен пропагандалау программаларын тормышка ашыру буенча муниципаль, республика конкурсларында катнашу	Финанслау каралмаган, әлеге чара оештыру характерына ия	Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе, Башкарма комитетның мәдәният идарәсе, Башкарма комитетның физик культура һәм спорт идарәсе	Яшүсмерләр-яшьләр мохитендә профилактика чараларын тормышка ашыру өчен грант чараларын җәлеп итү
15.	Гомуми белем бирү оешмаларында; шәһәрнең һөнәри һәм югары белем бирү оешмаларында укучыларга (студентларга) социаль-психологик тест уздыру. «Куркыныч төркем» яшьләре белән эш оештыру	Финанслау каралмаган, әлеге чара оештыру характерына ия	Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе	«Куркыныч төркем» укучылары һәм аларның ата-аналары белән индивидуаль һәм төркемле психологик-педагогик эш оештыру
16.	Наркотикларга каршы профилактика программаларын тормышка ашыру; гомуми белем бирү оешмаларында, шәһәрнең һөнәри һәм югары белем бирү мәгариф оешмаларында, яшьләр сәясәте өлкәсе оешмаларында яшүсмерләр һәм яшьләр өчен профилактика чаралары үткәрү	Финанслау каралмаган, әлеге чара оештыру характерына ия	Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе	Сәламәт яшәү рәвешен алып баруга мотивация формалаштыру, яшүсмерләрдә һәм яшьләрдә шәхси ресурсларны һәм компетенцияләрне үстерү

17.	Гомуми белем бирү оешмаларында, шәһәрнең һөнәри һәм югары белем бирү мәгариф оешмаларында, яшьләр сәясәте өлкәсе оешмаларында наркотикларга каршы профилактика эшен оештыруның нәтиҗәлелегенә мониторинг үткәрү	Финанслау каралмаган, әлеге чара оештыру характерына ия	Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе	Профилактика эшен оештыру буенча материалларга һәм документларга эксперт бәяләмәсен гамәлгә ашыру. Муниципаль учреждениеләр эшчәнлеген анализлау һәм профилактик эшчәнлекнең нәтиҗәлелеген арттыру буенча тәкъдимнәр эшләү
18.	«Яшьләр сәламәт яшәү рәвеше яклы» акциясе үткәрү	Финанслау каралмаган, әлеге чара оештыру характерына ия	Мәгариф һәм яшьләр белән эшләү идарәсе, Башкарма комитетның мәдәният идарәсе, Башкарма комитетның физик культура һәм спорт идарәсе	Сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау, яшьләргә психоактив матдәләр куллану нәтиҗәләре турында мәгълүмат бирү. Профилактика чараларын тормышка ашыру.